

ASOS JOURNAL

The Journal of Academic Social Science

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 5, Sayı: 55, Ekim 2017, s. 44-59

Yayın Geliř Tarihi / Article Arrival Date
19.06.2017

Yayınlanma Tarihi / The Publication Date
20.10.2017

Yrd. Doç. Dr. Mustafa Can SAMIRKAŞ

Mersin Üniversitesi Erdemli MYO, Finans-Bankacılık ve Sigortacılık Bölümü
mustafa.can@mersin.edu.tr

Öğr. Gör. Dr. Yasemin EZİN

Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler MYO, Yönetim Organizasyon Bölümü
yezini@adiyaman.edu.tr

BANKA ÇALIŞANLARININ MUHASEBE EĞİTİMİNDEN BEKLENTİLERİ: MERSİN İLİNDE BİR ARAŞTIRMA

Öz

Finansal sistemin en önemli oyuncularından birisi olan bankaların ihtiyaç duyduğu nitelikli finansal bilgi muhasebe sistemi tarafından üretilebilmektedir. Bu nedenle bankacılık sektörünün muhasebe eğitiminden beklentileri önem arz eden bir konudur. Banka çalışanlarının muhasebe eğitiminden beklentilerini tespit etmek amacıyla yapılan bu çalışmada, Mersin ilinde faaliyet gösteren ticaret bankaları çalışanlarına anket uygulanmıştır. Çalışmada bankacılık sektörü için en önemli derslerin Banka ve Sigorta Muhasebesi”, “Finansal Tablolar Analizi”, “Genel Muhasebe” ve “Dönem sonu Muhasebe İşlemleri” olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte etkili bir eğitim için üniversitelerde yer alan muhasebe eğitiminde teorinin pratik derslerle desteklenmesi gerektiği ve uzman bankacı ve meslek mensuplarının da eğitim sisteminde yer alması gerekli olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar kelimeler: Muhasebe Eğitimi, Muhasebe Eğitiminden Beklentiler, Bankacılık Sektörü, Banka Çalışanları

EXPECTATIONS OF THE BANK EMPLOYEES FROM ACCOUNTING EDUCATION: AN EMPIRICAL ANALYZE IN MERSİN

Abstract

Qualified financial information required by banks which is one of the most important player in the financial system, can be generated by the accounting system. That's why it is important subject that banking sector's expectation from the accounting education. In this research, a survey has been administered to the commercial bank employees in Mersin province in order to reveal the expectancies of bank employees from accounting education. According the result the courses of "Bank and Insurance Accounting", "Financial Statement Analysis", "General Accounting" and "Terminal Accounting Transactions" are more important for banking sector. In addition the results of the survey show that accounting education should include more practical information and the courses should support by professional bankers and members of a profession as a trainer for more effitional accounting education.

Keywords: Accounting Education, Expectations From Accounting Education, Banking Sector, Bank Employees

1. GİRİŞ

Özellikle gelişmekte olan ekonomilerin temel sıkıntılarında birisinin özsermaye yetersizliği olduğu düşünüldüğünde, işletmeler büyümelerinde temel finansman kaynağı olarak borçlanma yolunu tercih etmektedirler. Birçok ülkede olduğu gibi Türkiye'de de kreditor kuruluş denilince akla ilk bankalar gelmektedir. Gerek aktif büyüklükleri gerekse kredi hacimleri açısından bakıldığında bankaların finansal sistemin en önemli oyuncularını olduğunu söylemek mümkündür. Topladıkları mevduatları kredilere aktaran bankacılık sektörü üstlendiği bu aracılık rolüyle ekonomi içinde oldukça önemli bir yere sahiptir. Türkiye gibi tasarrufların yetersiz olduğu ülkelerde, banka kaynaklarının doğru kullanılması, verilen kredilerin en uygun kişi ve/veya kurumlara aktarılması hem ülkenin kalkınması hem de bankaların karlılıkları açısından hayati öneme sahiptir.

Bankalar kredi piyasalarında yaşanan asimetrik bilgi sorunundan dolayı ters seçim yapma riskiyle karşı karşıya kalmakta, kredi değerliliği düşük olan kişilere kredi tahsis etmekte ve böylelikle kredinin geri dönmeme olasılığı artmaktadır. Bu nedenle bankalar gerek asimetrik bilgi problemini ortadan kaldırmak gerekse kredinin güvenilirliğini ve akışkanlığını sağlamak amacıyla kredi taleplerini değerlendirirken çeşitli kriterlere göre karar vermektedirler. Kredi talep edenlerin mali verilerini içeren objektif kriterlerin kredi değerlendirme kriterlerinden en önemlisi olduğunu söylemek mümkündür (Samırkaş, 2009:88)

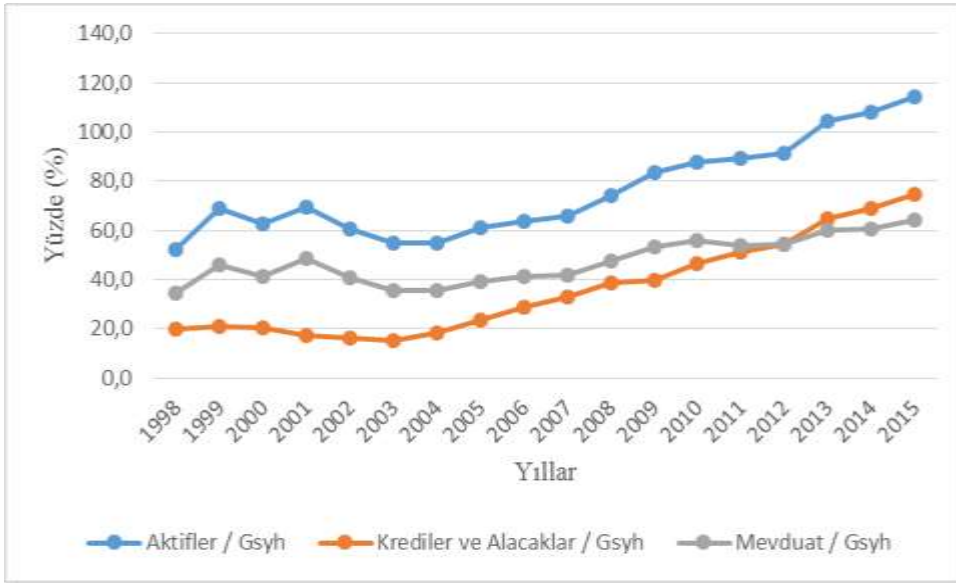
Mali tabloların oluşturulması, mali verilen incelenmesi, okunması, analiz edilmesi ve yorumlanması muhasebe sistemi ve işlemleri hakkında belirli bir altyapıya sahip olmakla mümkün olabilmektedir. Özellikle önlisans ve lisans düzeyinde alınan eğitimler bu altyapıyı oluşturmada şüphesiz en önemli faktörlerden birisidir. Bu bağlamda bu çalışmayla birlikte bankacılık sektö-

rünün muhasebe eğitiminden beklentilerini tespit etmek ve özellikle lisans eğitiminde bu beklentilere nasıl cevap verilebileceğini ortaya koymak amaçlanmaktadır.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Artan küreselleşmeyle birlikte gerek finans, gerekse bilişim teknolojilerinde yaşanan hızlı gelişmeler, yeni araçları, yeni kavramları ve yeni anlayışları de beraberinde getirmeye başlamıştır. Değişen koşullara uyum sağlamaya çalışan ülke ekonomileri de birçok alanda olduğu gibi muhasebe alanında da yeni düzenlemelere gitmektedirler. Bu bağlamda son zamanlarda yaşanan bu gelişmeler muhasebe bilgi sisteminin öneminin de daha da artmasına neden olmaktadır.

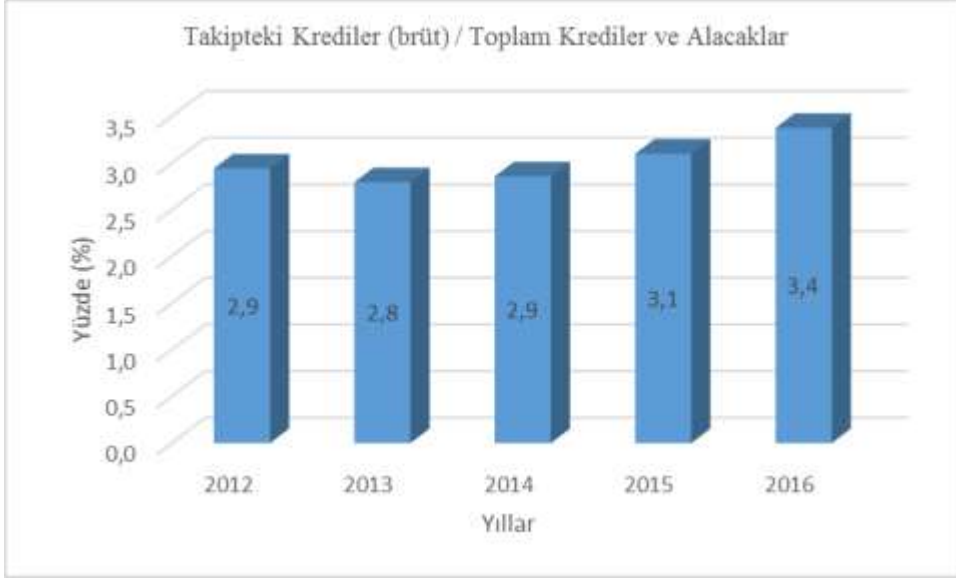
Finans alanında yaşanan değişimler dünya finans sisteminde olduğu gibi Türkiye'nin finans sisteminde de hızlı gelişmelere neden olmaktadır. Yıllar itibariyle bakıldığında Türkiye'nin temel finansal kuruluşlarından olan bankaların gerek aktif büyüklüğünde gerekse topladığı fonlar ve kullandığı kredilerde önemli artışların olduğunu söylemek mümkündür.

Şekil 1. Yıllar İtibariyle Bankaların Aktiflerinin, Krediler ve Diğer Alacaklarının ve Mevduatlarının GSYH'ya oranı

Kaynak: Türkiye Bankalar Birliğinin resmi internet sitesinden elde edilen bilgiler ışığında düzenlenmiştir.

Şekil 1'de de görüldüğü üzere bankaların Aktiflerinin GSYH'ya oranı yıllar itibariyle artış göstermiş ve 2013 yılından itibaren ise bankaların varlıklarının toplamı GSYH'nın üzerine çıkmıştır (2013'te %104,30, 2014'te %108,00 ve 2015'te %114,50). Mevduatlarında ve kredilerinde de önemli artışlar yaşanan bankacılık sektöründe son yıllarda toplanan mevduatlardan daha fazlasının kredi olarak dağıtıldığı görülmektedir. Mevduat dışı kaynaklarının ağırlıklı kısmının yurtdışı bankalardan kullanılan krediler olduğu göz önüne alındığında, bankalarında kendi güvenilirliklerini ve moralitelerini ortaya koymak için sağlam bir muhasebe sistemine ihtiyaçları vardır.

Şekil 2. Takipteki Kredilerin Toplam Krediler ve Alacaklara oranı

Kaynak: Türkiye Bankalar Birliğinin resmi internet sitesinden elde edilen bilgiler ışığında düzenlenmiştir.

Bankaların artan kredi kullandırmalarıyla birlikte bu kredilerin bir kısmının geri dönmesi ve takibe düşmesi olası krediyle ilgili risklerin başında gelir. Bu durum bankaların aktif kalitelerini olumsuz etkilemekte ve karlarını düşürmektedir. Her ne kadar kabul edilebilir seviyelerde görülse de 2013 yılından itibaren bankaların takipteki kredilerinin toplam kredilere oranının artış gösterdiği görülmektedir. Şüphesiz kredilerin takibe düşmesinin nedenlerinin birisinin asimetrik bilgi probleminden kaynaklanan ters seçim sorunu olduğu söylenebilir. Yani bankaların eksik bilgidendir dolayı kredibilitesi uygun olmayan kişilere kredi vermesi durumu takipteki kredilerin artmasına neden olabilmektedir. Bu nedenle bankalar kredilendirme süreçlerinde çeşitli kaynaklardan bilgiler toplayarak kredinin akışkanlığını sağlamaya çalışmaktadırlar. Bankaların bilgi kaynaklarından en önemlilerinden bir tanesi de kuşkusuz muhasebe sisteminin bulunduğu kayıtlardır. Bu bağlamda muhasebe sistemi hakkında bilgi sahibi olmak, kayıtları anlamak ve yorumlamak bankacılık açısından önem arz eden bir konu olarak ele alınmaktadır.

Muhasebe sistemini karar alıcılara ve yöneticilere ihtiyaç duydukları finansal verileri bilgiye dönüştürmek için tasarlanan insan, süreçler ve donanım gibi kaynaklar toplamı olarak tanımlamak mümkündür. Tüm işletmeler gibi bankalar açısından da muhasebe sisteminin mali açıdan temel bilgi kaynağı ve etkin bir bilgi sistemi olduğu söylenebilir (Yanık, 2013:202). Türkiye için finansal sistemin en önemli kuruluşu olan bankaların işlerliğini sağlayan unsurların başında nitelikli finansal bilgi gelmektedir. Bankaların kullandıkları finansal bilginin nitelikli olmasını sağlayan ise muhasebe bilgi sistemidir. Muhasebe sistemini karar alıcılara ve yöneticilere ihtiyaç duydukları finansal verileri bilgiye dönüştürmek için tasarlanan insan, süreçler ve donanım gibi kaynaklar toplamı olarak tanımlamak mümkündür. Tüm işletmeler gibi bankalar açısından da muhasebe sisteminin mali açıdan temel bilgi kaynağı ve etkin bir bilgi sistemi olduğu söylenebilir. Bankacılık sektörünün ihtiyaçları ve istekleri doğrultusunda oluşturulacak bir muhasebe bilgi sistemi finansal sistemin işlerliğini ve işlevselliğini artıracaktır. Bu nedenle bankacılık sektörünün muhasebe eğitiminden beklentileri önem arz etmektedir (Yanık, 2013:202; Ünal, 2013:214).

Diğer işletmelerden farklı olarak muhasebe kavramı bankalar için daha önemli bir kavram olarak kabul edilebilmektedir. Çünkü bankacılık açısından muhasebe sistemi sadece kendi işlemlerinin kayıt atına alınması, yorumlanması ve analiz edilmesinden ziyade banka açısından muhasebe sistemi; özellikle kredilendirme işleminde olmak üzere ilişkiye gireceği müşterileri hakkında bilgi veren temel bir kaynak olarak kullanılmaktadır. Bu nedenle muhasebe kayıtları ve mali tablolar bankacılık sistemi açısından üzerinde durulması gereken önemli kaynaklardır.

Mesleki bir eğitim alanı olan muhasebe eğitimi; Türkiye’de başta ticaret meslek liselerinde ve çok programlı liselerde olmak üzere orta öğretim (ağırlıklı idari programlarda), ön lisans, lisans (iktisadi ve idari bilimleri içeren fakülte ve yüksekokullarda) , yüksek lisans ve doktora düzeyinde verilmektedir. Ayrıca, halk eğitim, istihdam ve meslek edindirme kurslarında da muhasebe eğitimi yaygın olarak karşımıza çıkmaktadır.

Gerek mesleki eğitim veren liselerde, gerekse üniversitelerin önlisans, lisans ve lisansüstü programlarında verilen muhasebe eğitiminin yeterliliği ve etkinliği konusu hem akademik camiada hem de sektörde tartışılan bir konu haline gelmiştir. Muhasebe eğitimine önem verilmesi gerekliliğiyle birlikte bu eğitimin uygulamalarla iş hayatına entegre edilmesi arzusu yaygın olarak üzerinde durulan bir konu haline gelmiştir.

3. LİTERATÜR ÖZETİ

Türkiye’de muhasebe eğitiminin kalitesi, etkinliği ve muhasebe eğitiminden beklentiler üzerine yapılmış birçok çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmaların bir kısmı meslek mensuplarının ve öğrencilerin muhasebe eğitimine bakış açılarını irdelerken, bir kısmı verilen eğitimin yeterliliği üzerine araştırma yapmıştır. Bazı çalışmalarda ise muhasebe farklı sektörlerin muhasebe eğitiminden beklentileri ele alınmıştır. Yapılan çalışmalardan bazılarını aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür.

Korukoğlu (1998), çalışmasında İzmir ili ve ilçelerindeki imalat sanayi içerisindeki 36 adet işletme yöneticisine ve 112 adet diğer katılımcıya olmak üzere toplam 148 anket uygulaması yapmıştır. Elde edilen bulgularda işletmelerin muhasebe eğitimine gereken önemin vermediği, eleman yetiştirmekten daha çok yetişmiş elemanların tercih edildiği, sanayi-üniversite işbirliğinin kurulması ile çift taraflı bilgi akışının sağlanarak teori ve uygulama bütünlüğünün sağlanmasının daha etkili olacağı sonucuna ulaşmıştır.

Zaif ve Ayanoglu (2007) çalışmalarında muhasebe eğitiminde kalitenin artırılmasında ders programının etkisini ortaya koymayı amaçlamışlardır. Bu amaçla 2005/2006 yıllarında faaliyette bulunan devlet üniversitelerinden 43’ünün, vakıf üniversitelerinden ise 16’sının işletme bölümleri ders programları incelenmiştir. Eğitim kalitesinin bir göstergesi olan eğitim programlarındaki ders dağılımı, ders kredisi, ders sayısı gibi unsurların standardize edilmesiyle gerek ülke gerekse uluslararası bazda üniversiteler arasında bir yakınlaşmanın sağlanacağı belirtilmiştir. Fakat bu uygulamaların muhasebe eğitiminden beklentileri ve uluslararası eğitim standartlarına uyum sağlamada yetersiz olacağı ifade edilmiştir. Bu nedenle kredi akreditasyon çalışmalarının yanı sıra Muhasebe veya Muhasebe-Finansman Bölümlerinin açılmasına yönelik adımların da atılması gerekliliği vurgulanmıştır.

Uyar (2008) çalışmasında Akdeniz Üniversitesi’nde muhasebe eğitiminin Uluslararası Eğitim Standartlarında (IES) belirtilen özellikleri taşıyıp taşımadığını araştırmıştır. Bu bağlamda Akdeniz Üniversitesi’nin işletme, iktisat, maliye, kamu yönetimi, uluslararası ilişkiler ve hukuk bölümleri örnek olarak seçilmiştir. Her bir bölümün internet erişim sayfaları taranmış,

ders katalogları, kredi durumları ve içerikleri incelenmiştir. Elde edilen bulgulara göre IES tarafından belirlenen alanlarda derslerin işletme, iktisat ve maliye bölümlerinde verildiği, buna karşın kamu yönetimi, uluslararası ilişkiler ve hukuk bölümlerinde ise yeteri kadar bulunmadığı sonucuna varılmıştır. Bununla birlikte tüm bölümlerde bilgi teknolojileri konusunda derslerin yetersiz olduğu belirtilmiştir.

Ünal ve Doğanay (2009) çalışmalarında kamu mali yönetim sistemi üzerinde düzenleyici ve denetleyici nitelikte görevleri bulunan Sayıştay'ın meslek mensupları arasından baş denetçi, denetçi ve denetçi yardımcılarının üniversitelerin lisans düzeyinde verilen muhasebe eğitimine ilişkin görüşlerini elde etmeyi amaçlamışlardır. Bu amaçla toplam 83 denetçiye anket uygulanmıştır. Çalışmada uygulayıcıların ve yöneticilerin derslere katılımlarının ve örnek olay çalışmalarının muhasebe derslerinin etkinliğini arttıracığı sonucuna varılmıştır.

Yıldız ve Durak (2011), muhasebe eğitiminin değerlendirilmesi için, KOBİ'ler üzerinde yapmış oldukları çalışmada, işletmelerin eleman ihtiyaçlarını daha çok tecrübesi olanlar yönünde değerlendirdikleri, üniversitelerde yer alan muhasebe eğitimlerinin tam olarak KOBİ'lerin beklentilerini karşılamadığı yönünde bulgular elde etmişlerdir. İşletme çalışanlarının eğitime katkı sağlayacak şekilde sanayi ile üniversitelerin ortak çalışma yapması gerekliliği ifade edilmiş, bu işbirliğinin muhasebe eğitimi gören öğrenciler açısından teorinin pratiğe dönüşebilmesinde önemli bir katkı sağlayacağı bildirilmiştir.

Ünal (2013) çalışmasında, bankacılık sektörünün lisans düzeyindeki muhasebe eğitiminden beklentilerinin ortaya konması ve bankalarda görev yapan üst düzey çalışanlarının, muhasebe grubu derslerinden hangi konulara önem verdiğinin belirlenmesi amacıyla 298 banka çalışanına anket uygulamıştır. Çalışma sonucunda üniversitelerdeki muhasebe derslerinin bankacılık sektörünün tam olarak ihtiyacını karşılamadığı ve ayrıca bankacılık uygulamaları ile çelişkiler olabileceği sonucuna varılmıştır.

Yaşar (2015) araştırmasında, muhasebe mesleğinde için gerekli becerilere sahip olunabilmesi için eğitim sistemi üzerinde değişim kavramı üzerinde durmuştur. Muhasebe eğitim sisteminde sürekli öğrenmeye dayalı bir sisteme sahip olması ve meslek değişimlerine kolaylıkla uyum gösterebilen, öğrencilerin analitik düşünebilme gelişimine katkı sağlaması yönünde öneriler getirmiştir.

Alkan (2015) yapmış olduğu çalışmada, iş dünyasının muhasebe eğitimini tamamlamış olan ön lisans mezunlarından beklentileri üzerinedir. Bu amaçla Dokuz Eylül Üniversitesi öğrencilerine iş imkânı sağlayan işverenler, meslek mensupları ve akademisyenler üzerinde anket çalışması yapılmıştır. Elde edilen bulgularda eğitim sisteminde yer alan derslerin iş dünyası ile uyumlu olduğu ancak mezun öğrencilerin eğitim sisteminde analitik düşünme yeteneklerini kazanmadıkları sonucu ortaya çıkmıştır.

Serçemeli, Kurnaz ve Özcan (2015) çalışmalarında, Y kuşağı öğrencilerinin muhasebe eğitimine bakışını tespit etmeyi amaçlamışlardır. Bu amaçla 225 Atatürk Üniversitesi İİBF işletme bölümü öğrencisine anket yapılmıştır. Araştırma sonucunda Y kuşağı öğrencilerinin muhasebe eğitiminde video, uzaktan eğitim ve web tabanlı eğitim araçlarının kullanımıyla birlikte geleneksel eğitim yöntemlerinin de kullanılmasına olumlu baktıklarını sonucuna ulaşılmıştır.

Kayıhan ve Tepeli (2015) çalışmalarında muhasebe ve vergi bölümlerindeki muhasebe eğitimini öğretim elemanı, derslerin işlenmesi, bölüm olanakları, plan ve okul dışı uygulama, ders materyali ve destekleyici faaliyetler olmak üzere altı faktör üzerinden değerlendirmişlerdir.

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Meslek Yüksekokullarında eğitim gören öğrencilere uygulanan anket sonucunda öğretim elemanlarının derslere daha hazırlıklı gelmelerinin, öğrencilerle olan iletişim eksikliğini gidermelerinin, muhasebe alanıyla ilgili yenilikleri takip ederek bunları öğrencilerle paylaşmalarının ve öğrencilere karşı daha adaletli davranmalarının memnuniyet eksikliğini giderebileceği belirtilmiştir. Bununla birlikte derslerin içeriklerinin güncel gelişmelere paralel olarak yenilenmesi, ders saatlerinin de bu içeriklere göre iyileştirilmesi, alan uzmanlarının derse iştirakleri, etkin staj uygulamaları ve seçmeli derslerle programın yeterliliğinin artırılması ile mesleğin geleceğine yönelik konferansların, sempozyumların ve mesleğin gerektirdiği yabancı dil becerisinin kazandırılmasıyla öğrencilerde oluşan memnuniyetsizliğin giderilebileceği sonucuna varılmıştır.

Çil Koçyiğit, Şenel ve Bostancı (2016) çalışmalarında sağlık sektörünün muhasebe eğitiminden beklentilerini tespit etmeyi amaçlamışlardır. Bu amaçla Ankara ilinde faaliyette bulunan kamu hastanelerinin 32'sininin yöneticilerine anket uygulamışlardır. Çalışma sonucunda, hastane işletmelerinin muhasebe eğitiminden beklentileri arasında; muhasebe eğitim ve öğretiminin pratik bilgileri de kapsamı, Tekdüzen Hesap Planı'nın sağlık sektörünün ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde geliştirilmesi, muhasebe eğitimi alan öğrencilere sağlık sektöründe de staj imkânı sunulması ve okullarda okutulan muhasebe derslerinin içeriğinin sağlık sektörü işbirliğiyle belirlenerek, sağlık sektörünün beklentilerinin daha çok dikkate alınması vb. yer aldığı görülmüştür.

Yücenurşen vd. (2016) çalışmalarında 2008-2015 yılları arasında Türkiye'de yapılmış muhasebe eğitimi ve kalite kapsamında süreli yayınları incelenmiş ve çalışmaların muhasebe eğitim kalitesi üzerine literatüre katkısı araştırmışlardır. Muhasebe eğitimi ve kalite üzerine gerçekleştirilen literatür taraması sonucunda Türkiye'de yapılan çalışmalarda muhasebe eğitiminde kalite konusunda sınırlı sayıda çalışma yapıldığı tespit edilmiştir. Muhasebe eğitimi, kalite boyutları ve muhasebe eğitiminde taraflar açısından bakıldığında yaygın olarak işletmelerin, öğrencilerin ve muhasebe meslek mensuplarının muhasebe eğitiminden beklentilerine ilişkin çalışmaların yapıldığı gözlemlenmiştir. Bu bağlamda muhasebe eğitiminde kalite kapsamında değerlendirilebilecek çalışmaların ağırlıklı olarak Muhasebe eğitiminde etkinlik, SMMM görüşleri, muhasebe eğitiminden beklentiler, muhasebe müfredat ve ders içeriklerinin incelenmesi ve işletme beklentileriyle ilgili olduğu belirtilmiştir.

Ezin, Bilen ve Aslan (2017) , üniversitelerdeki muhasebe eğitiminin öğrencilerin bakış açısıyla değerlendirme yapmak amacı ile Adıyaman, Gaziantep ve Diyarbakır illerinde bulunan üniversitelerde muhasebe dersi gören 1.058 öğrenci üzerinde anket çalışması yapmışlardır. Elde edilen veriler doğrultusunda, muhasebe eğitiminde ders materyallerinin az olması, teorik derslerin yetersizliği ve uygulama dersleri için fiziksel ortam şartlarının uygun olmadığı görüşlerini tespit etmişlerdir. Öğrenciler bu etkenlerden dolayı eğitimleri sonrasında mesleki yeterlilikleri yerine getiremeyecekleri görüşlerini ortaya koymuşlardır.

Yıldız (2017) çalışmasında muhasebe meslek mensuplarının Meslek Yüksekokulu Muhasebe programı öğrencilerinden beklentilerini tespit etmeyi amaçlamıştır. Bu amaçla Kayseri SMMM Odası'na kayıtlı, Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavir unvanıyla faaliyet gösteren ve bağımsız olarak fiilen faaliyet gösteren 110 meslek mensubuna anket uygulanmıştır. Araştırma sonucunda muhasebe meslek mensuplarının MYO muhasebe bölümlerinde verilen eğitim ve öğretimi genel anlamda yetersiz bulduğu, özellikle uygulamalı eğitime daha ağırlık verilmesi yönünde talepleri olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte meslek mensuplarının; bilgi ve tec-

rübeden ziyade güvenilir, işini seven, çalışkan, sorumluluk sahibi, yeniliklere ve öğrenmeye açık niteliklere sahip mezunları istihdam etme eğiliminde oldukları sonucuna varılmıştır.

Çil Koçyiğit ve Güngör Tanç (2017) çalışmalarında Türkiye’de lisansüstü muhasebe ve işletme eğitiminde muhasebe standartlarına ilişkin derslerin verilme düzeyinin ve ders içeriklerinin belirlenerek, ders içeriklerinin Türkiye Muhasebe Standartları/Türkiye Finansal Raporlama Standartları Tam Seti’ne uyumunu ortaya koymayı amaçlamışlardır. Bu amaç doğrultusunda web sitesine ulaşılabilen 191 üniversitenin web sayfaları ve Bologna süreci kapsamında Bologna Bilgi Paketleri incelenmiştir. Web sayfalarından kapsam dahilindeki ilgili ders planları ve ders içerikleri incelenerek, muhasebe standartlarına ilişkin derslerin lisansüstü programlarda verilme düzeylerine ve ders içeriklerinin Türkiye Muhasebe/Finansal Raporlama Standartları’na uyumuna ilişkin tespitler yapılmaya çalışılmıştır. Çalışma sonucunda kapsam dahilindeki lisansüstü eğitim programlarında muhasebe standartlarına ilişkin derslerin, ders içeriklerinin Türkiye Muhasebe Standartları/Türkiye Finansal Raporlama Standartları Tam Seti’ni karşılamadığı sonucuna varılmıştır.

Karakoç (2017) çalışmasında uygulamalı bilimler yüksekokulu muhasebe bölümü öğrencilerinin muhasebe mesleği ile ilgili görüşlerini tespit etmeye çalışmıştır. Bu amaçla uygulamalı bilimler yüksek okulunda eğitim gören 351 öğrenciye anket uygulanmıştır. Çalışma sonucunda, öğrencilerin büyük çoğunluğunun ek puan olarak ticaret meslek liselerinden geldiği, okudukları bölümden memnun oldukları ve mezuniyet sonrası büyük oranda eğitimlerine aynı alanda devam etmek istedikleri sonucuna varılmıştır. Bununla birlikte erkek öğrencilerin kız öğrencilere oranla almış oldukları eğitimin mesleki kariyerleri açısından daha önemli olduğunu belirttikleri tespit edilmiş olup, mezun olduktan sonra stajını tamamlayıp mali müşavir olmak isteyen kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha fazla oldukları ortaya çıkmıştır.

4. ALAN ARAŞTIRMASI

4.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışma, üniversitelerde verilen muhasebe eğitiminin finans sektörünün temel yapı taşı olan bankalar açısından beklentileri karşılanıp karşılanmadığının tespitine yöneliktir. Banka sektöründe çalışanlarının görüşleri doğrultusunda muhasebe eğitimindeki noksanlıklar ve banka çalışanları için eğitimde bulunması gereken önemli muhasebe derslerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

4.2. Araştırmanın Kapsamı ve Kısıtları

Bu araştırmanın evrenini Mersin ilinde faaliyet gösteren ticari bankalar oluşturmaktadır. Çalışma Mersin ili merkezinde faaliyet gösteren banka çalışanları ile sınırlandırılmıştır.

Araştırmanın örneklemini Mersin ilinde faaliyet gösteren banka kuruluşlarında çalışan 131 banka çalışanı oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak anket formu kullanılmış olup elde edilen veriler doğrultusunda analiz ve değerlendirme yapılmıştır.

4.3. Araştırmanın Yöntemi ve Kapsamı

Bu çalışma, betimsel bir araştırmadır. Araştırmanın odağındaki veya hedefindeki bir olguyu veya nesneyi inceleyerek mevcut durumunun ortaya konulmasını ifade eden betimsel araştırma modeli, eğitim araştırmalarında da yaygın biçimde tercih edilmektedir (Komşu, 2017:128). Araştırmada, Ünal (2009) tarafından geliştirilmiş 6 demografik sorudan oluşan 16 soruluk anket formundan yararlanılmış ve güncellemeler yapılarak çalışma tekrardan geliştirilip,

düzenlenmiştir. Düzenlenen anket formu toplamda 19 sorudan ve iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, banka çalışanlarının demografik özelliklerine yönelik ilk 6 soru yer almakta olup, 7-18 arasındaki sorular için 5’li Likert ölçeğinden faydalanılmıştır. Çalışmada kullanılan 5’li Likert ölçeği “Kesinlikle Katılmıyorum”, “Katılmıyorum”, “Kararsızım”, “Katılıyorum” ve “Kesinlikle Katılıyorum” ifadelerinden oluşmakta ve ölçek puanlaması yapılırken verilen cevaplar “Kesinlikle Katılmıyorum” ifadesinden “Kesinlikle Katılıyorum” ifadesine doğru 1-2-3-4-5 şeklinde kodlanmıştır. Aynı şekilde “Hiç Önemli”, “Önemli”, “Kararsızım”, “Önemli”, “Çok Önemli” ifadelerinde ölçek puanlaması yapılırken “Hiç Önemli” ifadesinden “Çok Önemli” ifadesine doğru 1-2-3-4-5 şeklinde kodlama kullanılmıştır. Son olarak 19. soruda ise açık uçlu bir soru sorularak banka çalışanlarının üniversitelerdeki muhasebe eğitimi ile ilgili görüşleri ve düşünceleri belirlenmeye çalışılmıştır.

Ankette elde edilen veriler SPSS 23 programından yararlanılarak bulguların değerlendirilmesinde bağımsız t testi ve tek yönlü varyans analizi (Anova) kullanılmıştır.

4.4. Bulgular

Çalışmanın ilk 6 sorusunda ankete katılan banka çalışanlarının demografik özellikleri incelenmiştir. Cinsiyet, yaş, görev yapılan birim, eğitim durumu, bölüm adı, iş yerinde görev yapılan birim, eğitim durumu, bankacılık sektöründe toplam çalışma sürelerine göre çalışmaya katılanların özellikleri aşağıdaki tablolarda ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

Tablo 1. Çalışmaya Katılan Banka Çalışanlarının Demografik Özellikleri

Değişkenler	Sayı	Oran(%)
Cinsiyet		
Bayan	88	67,2
Erkek	43	32,8
Yaş		
20-27	20	15,3
28-35	57	43,5
36-43	39	29,8
44-51	15	11,5
İş Yerinde Görev Yapılan Birim		
Yönetici/Müdür	11	8,4
Ticari pazarlama/krediler	23	17,6
Bireysel pazarlama/krediler	44	33,6
Tarımsal krediler	3	2,3
Operasyon	43	32,8
Diğer	7	5,3
Eğitim Durumu		
Lise/ortaöğrenim	8	6,1
Önlisans	13	9,9
Lisans	97	74,0
Yüksek lisans	12	9,2
Doktora	1	0,8
Bankacılık Sektöründe Toplam Çalışma Süresi		
0-2	9	6,9
3-5	30	22,9

6-8	21	16,0
9-11	26	19,8
12-14	7	5,3
15-17	9	6,9
18-20	18	13,7
21 ve üstü	11	8,4

Çalışmaya katılan banka çalışanlarının %67,2'si kadın, %32,8'i erkeklerden oluşmaktadır. Cinsiyet değişkeninden sonra yaşlar ele alındığında ise 28-35 yaş aralığında %43,5 oranında orta yaş grubunun yer aldığı görülmektedir. İş yerinde görev yaptıkları birim incelendiğinde ise katılımcıların ticari pazarlama/krediler %17,6, bireysel pazarlama/krediler %33,6 ve operasyon birimi %32,8 olarak tespit edilmiştir. Ayrıca çalışmaya %8,4 oranında yöneticilerin de katılımı sağlanmıştır. Elde edilen bu bilgiler doğrultusunda banka sektöründe pazarlama/kredi ve operasyon birim çalışanlarının muhasebe alanı ile ilgili olması sebebiyle, katılımcıların dağılımı açısından örneklemin doğru seçildiği görülmektedir. Katılımcıların eğitim durumlarına bakıldığında ise %74 gibi büyük bir çoğunluğu lisans mezunudur, lisans ve üstü eğitim alanlar örneklemin %84'ünü oluşturmaktadır. Katılımcıların sektördeki tecrübelerini değerlendirmek amacıyla toplam çalışma süreleri ele alındığında ise 3-5 yıl aralığında %22,9, 6-8 yıl aralığında %16, 9-11 yıl aralığında %19,8 ve 18-20 yıl aralığında %13,7 oranlarında olduğu gözlemlenmektedir. Böylelikle banka içerisinde deneyimli çalışanların görüşlerinin ele alınmış olması çalışmanın amacı açısından doğru verilerin elde edilmesinde önem arz etmektedir.

Tablo 2. Çalışmaya Katılan Banka Çalışanların Mezun Oldukları Bölüm Tablosu

Mezun Olunan Bölüm	n	%	Geçerli %	Toplam %
Okumayanlar	24	18,3	18,3	18,3
İşletme	36	27,5	27,5	45,8
İktisat	23	17,6	17,6	63,4
Mühendislik	4	3,1	3,1	66,4
Kamu Yönetimi	14	10,7	10,7	77,1
Ekonometri	2	1,5	1,5	78,6
Maliye	4	3,1	3,1	81,7
Diğer	24	18,3	18,3	100,0
Total	131	100,0	100,0	

*%: Yüzde; n:Sayı

Ayrıca bu bölümde çalışanların mezun oldukları bölümler dikkate alındığında ise %27,5'i İşletme, %17,6'sı İktisat, %10,7 'si Kamu Yönetimi ve %18,3'ü diğer bölümlerden mezun oldukları yukarıdaki tabloda görülmektedir. Katılımcıların %60,4'ünün İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesindeki bölümlerden mezun olduğu tespit edilmiştir.

Güvenilirlik Testi

Anketler SPSS 23 programına girildikten sonra öncelikli olarak araştırmanın güvenilirlik testleri yapılmıştır. Ölçeğin güvenilirlik testine yönelik yapılan cronbach's Alpha (α) değerinin ölçümü çalışmanın uygunluğu açısından önem arz etmektedir. Bütün sorular üzerinden α değeri

rinin 0,60 ile 0,80 aralığında olması ölçeğin oldukça güvenilir olduğunu göstermektedir (Özdamar, 2004:633).

Tablo 3. Çalışmanın Güvenilirlik Analizi

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items
,836	,907

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü üzere çalışmanın cronbach's Alpha değeri 0,836 değerinde tespit edilmiş olup, bu oran çalışma açısından oldukça yüksek güvenilirlikte olduğunu göstermektedir.

4.5. Araştırmanın Sonuçları

Yapılan bu çalışmada üniversitelerde verilen muhasebe eğitimin de yer alan derslerin banka çalışanları açısından önem dereceleri belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla aşağıdaki tabloda yer alan dersler elde edilen veriler doğrultusunda yüzdesel olarak önem düzeyleri yer almaktadır.

Tablo 4. Muhasebe Grubu Derslerinin Yüzdesel Olarak Önem Derecesi

Dersler	Katılım Düzeyi , %					
	1	2	3	4	5	(4+5)
Banka ve Sigorta Muhasebesi	1,5	3,1	8,4	37,4	49,6	87,0
Finansal Tabloların Analizi	2,3	3,1	8,4	30,5	55,7	86,2
Genel Muhasebe	3,1	2,3	9,9	32,8	51,9	84,7
Dönem sonu Muhasebe İşlemleri	1,5	4,6	13,7	37,4	42,7	80,1
Denetim / Denetim ve Etik Değerler	3,1	3,8	16,8	34,4	42	76,4
Şirketler Muhasebesi	2,3	5,3	17,6	40,5	34,4	74,9
Bilgi Teknolojileri Denetimi	3,1	3,1	19,8	38,2	35,9	74,1
Türk Muhasebe ve Vergi Sistemi	3,1	5,3	18,3	35,9	37,4	73,3
Maliyet ve Yönetim Muhasebesi	2,3	5,3	20,6	31,3	40,5	71,8
Bilgisayar Destekli Muhasebe	3,1	5,3	21,4	35,9	34,4	70,3
Vergi Muhasebesi	3,1	6,1	20,6	35,1	35,1	70,2
Muhasebe Standartları	1,5	6,9	26,2	41,2	25,2	66,4
Dış Ticaret İşlemleri Muhasebesi	4,6	9,2	26,7	32,1	27,5	59,6
İnşaat Muhasebesi	14,5	16,8	26	26	16,8	42,8

Banka çalışanları açısından “Banka ve Sigorta Muhasebesi”, “Finansal Tablolar Analizi”, “Genel Muhasebe” ve “Dönem sonu Muhasebe İşlemleri” dersleri %80 üzerinde bir oranda önemli dersler arasında yer aldığı görülmektedir. Bu derslerin aksine İnşaat muhasebesi dersi ise önem derecesi en düşük düzeyde belirlenmiştir. Muhasebe eğitiminde müfredat belirlenirken bankacılık alanında önemli bulunan derslere öncelik verilmesi piyasa ile uyum sağlanması açısından önem arz etmektedir.

Tablo 5. Banka Çalışanlarının Muhasebe Grubu Ders İçeriklerine Ait İfadelerinin Ortalama Değerlerinin Hesaplanması

İfadeler	Katılım Seviyeleri [% , (n)]					Mean	Std	
	1	2	3	4	5			
8	Muhasebe derslerinde güncel konular ve uygulamalar işlenmektedir.	3,1 (4)	13,0 (17)	22,1 (29)	42,7 (56)	19,1 (25)	3,62	1,03
9	Muhasebe derslerinde banka uygulamalarının anlaşılması açısından uzman bankacıların derse katılımı sağlanmalıdır.	0,8 (1)	6,9 (9)	13,0 (17)	44,3 (58)	35,1 (46)	4,06	0,90
10	Muhasebe derslerinde şirket uygulamalarının anlaşılması için dersler muhasebe meslek mensupları tarafından verilmelidir.	2,3 (3)	3,8 (5)	17,6 (23)	40,5 (53)	35,9 (47)	4,03	0,95
11	Üniversitelerdeki muhasebe eğitimi, bankaların ihtiyaç duyduğu muhasebe bilgisine sahip eleman yetiştirmektedir.	9,2 (12)	17,7 (23)	19,2 (25)	42,3 (55)	11,5 (15)	3,29	1,16
12	Şirketlerin mali yapısının anlaşılması açısından muhasebe dersleri yeterlidir.	9,9 (13)	20,6 (27)	17,6 (23)	42,7 (56)	9,2 (12)	3,21	1,17
13	Muhasebe dersleri ile bankacılık uygulamaları arasında çelişkiler bulunmaktadır	3,1 (4)	12,4 (16)	27,9 (36)	39,5 (51)	17,1 (22)	3,55	1,01
14	Muhasebe dersleri ve içerikleri, üniversite ile bankaların işbirliğiyle belirlenmelidir	0,8 (1)	6,1 (8)	22,1 (29)	42,0 (55)	29,0 (38)	3,92	0,90

*% = Yüzde; n = sayı; Std. = Standart Sapma

Muhasebe grubu ders içeriklerine ait ifadelerin ortalamaları dikkate alındığında çalışmaya katılan banka çalışanlarının, %61,8'i muhasebe derslerinde güncel konular ve uygulamaların yer aldığı, % 53,8'i üniversitelerdeki muhasebe eğitiminin bankalarının duyduğu muhasebe bilgisine sahip eleman yetiştirdiği ifadelerinde olumlu yaklaştıkları görülmektedir. Katılımcıların %51,9' u muhasebe eğitimi ile şirketlerin mali raporlarının anlaşılmasının yeterli olduğuna yönelik ifadelere katıldıkları, aynı zamanda %75,9 gibi büyük bir çoğunluk şirket uygulamalarının daha da iyi anlaşılması için eğitim sisteminde meslek mensuplarına da yer verilmesi gerekliliği konusuna olumlu yaklaşmışlardır.

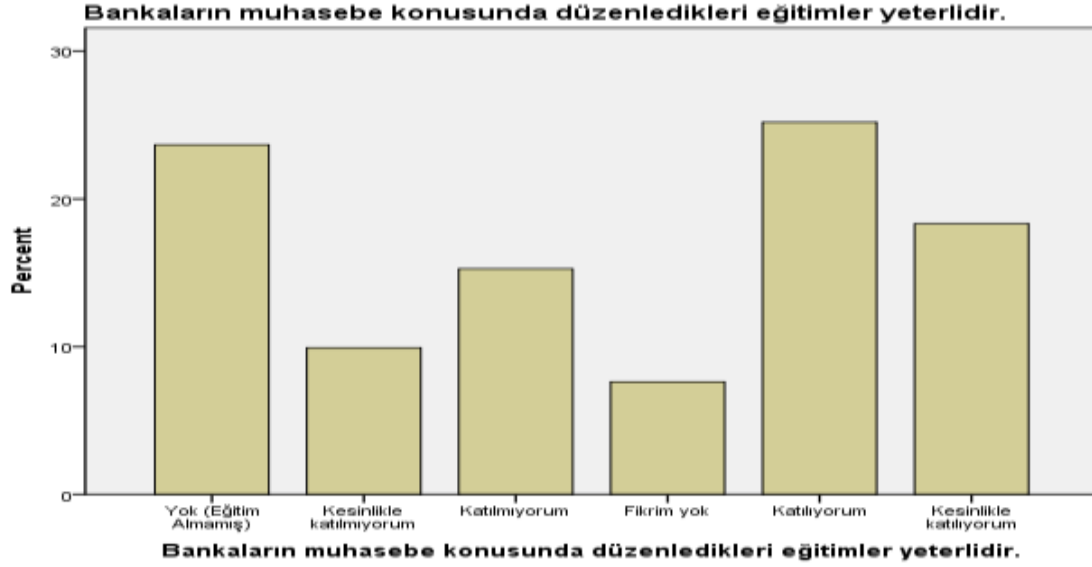
Benzer şekilde eğitim sistemi yeterli görülmesine rağmen banka uygulamalarına yönelik bilgilerin uzman bankacılar tarafından verilmesi gerektiği ifadesine ise %79,4 gibi yüksek katılım görülmektedir. Böylelikle %56,6 oranında “muhasebe dersleri ile bankacılık uygulamaları arasında çelişkiler bulunmaktadır” ifadesine katılımı destekler bir sonuç elde edilmiştir. Uzman bankacıların derse girmesi ile banka sektörünün eğitim sisteminden beklentileri karşılama düzeyi artmış olacaktır.

Bazı banka kuruluşları çalışanlarının müşterilerine yeterli düzeyde hizmet sağlayabilmesi için ayrıca hizmet içi eğitim altında personellerine muhasebe eğitimi vermektedirler. Yaptığımız çalışmada ise, ankete katılan banka çalışanlarının %70,2'si muhasebe eğitimi aldığı belirlenirken %29,8'inin böyle bir eğitime tabi olmadığı görülmektedir.

Tablo 6. Banka Tarafından Düzenlenen Bir Muhasebe Eğitimi Alan ve Almayanların Sayısı

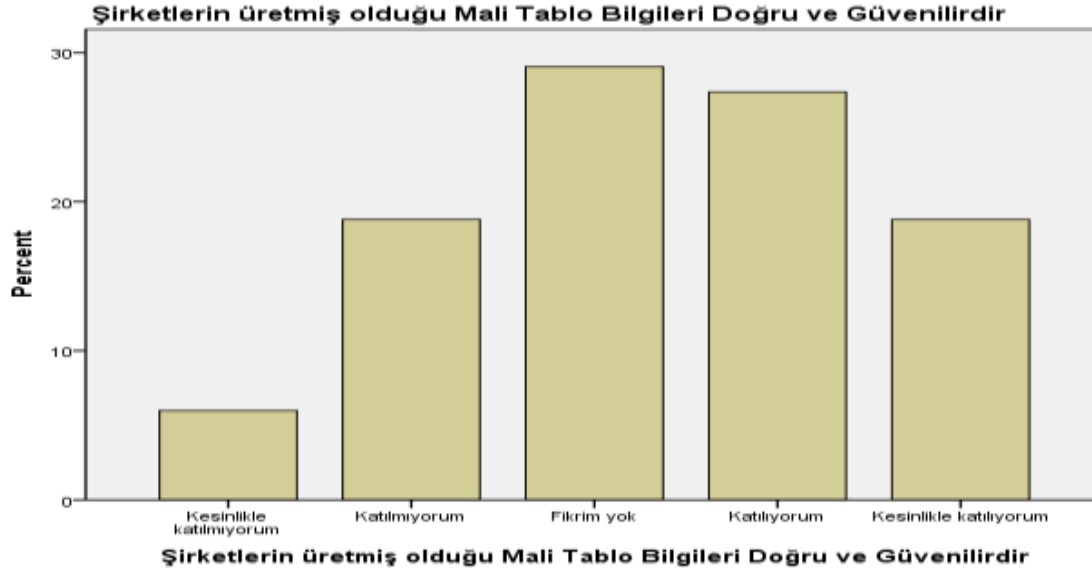
	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
<i>Evet</i>	92	70,2	70,2	70,2
<i>Hayır</i>	39	29,8	29,8	100,0
<i>Toplam</i>	131	100,0	100,0	

Banka tarafından verilen muhasebe eğitimine tabi tutulan çalışanlara yönlendirilen 16. ve 17. ifadelere katılım oranları aşağıdaki şekillerde ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

Şekil 3. Bankaların Muhasebe Eğitiminin Yeterliliğine Ait Katılım Göstergesi

Hizmet içi verilen muhasebe konusundaki eğitimlerinin yeterliliğine verilen görüşlerin çoğunluğunun “Katılıyorum” ve “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneklerinde yoğunlaştığı tespit edilmiştir. Böylelikle verilen muhasebe eğitimleri kurum içerisinde ihtiyacı karşıladığı söylenebilir.

Şekil 4.Şirketlerin Mali Tablolarının Güvenilirliğine Ait Katılım Göstergesi

Benzer şekilde şirketlerin bankalara göstermiş olduğu mali tabloların doğru ve güvenilir olduğuna, banka çalışanları Şekil 4’ de görüldüğü üzere yüksek oranda katıldıklarını belirtmişlerdir.

Üniversitelerdeki muhasebe eğitiminin geliştirilmesi için banka çalışanlarına yönlendirilen tercihlere yönelik ifadelerle bakış açıları ele alındığında ortalama değerler tablosu elde edilmiştir.

Tablo 7. Banka Çalışanlarının Üniversitelerdeki Muhasebe Eğitimiyle İlgili Konulardaki Tercihlerine Ait İfadelerin Ortalama Değerlerinin Hesaplanması

İfadeler	Katılım Seviyeleri [%., (n)]					Mean	Std
	1	2	3	4	5		
Muhasebe grubu uzmanlık ders sayısı artırılmalıdır.	0,8 (1)	3,8 (5)	22,1 (29)	44,3 (58)	29,0 (38)	3,984	0,85
Uygulamacıların derse katılımı sağlanmalıdır.	0,8 (1)	0,8 (1)	13,0 (17)	45,0 (59)	40,5 (53)	4,236	0,76
Bilgisayar destekli eğitim verilmelidir.	0,8 (1)	0,8 (1)	4,6 (6)	44,3 (58)	49,6 (65)	4,412	0,69
Örnek olay çalışmalarına ağırlık verilmelidir.	0,8 (1)	1,5 (2)	6,1 (8)	43,5 (57)	48,1 (63)	4,366	0,74
Araştırmaya yönelik ödevler verilmelidir.	2,3 (3)	2,3 (3)	3,8 (5)	42,7 (56)	48,9 (64)	4,336	0,85

*% = Yüzde; n = sayı; Std. = Standart Sapma

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü üzere muhasebe eğitiminde uzmanlık alanlarına yönelik derslerin artırılması (%73,3) ve üniversite akademik personel dışında, alanında uzman kişilerinde bilgilerinden yararlanılarak uygulamacı olarak derse katılımının sağlanması (%85,5) gerektiğine katılımcıların çoğunluğu olumlu yaklaşmaktadır. Ezin ve arkadaşları (2017) öğrenciler üzerinde yapmış oldukları araştırmada teorik dersleri destekleyecek bilgisayarlı muhasebe uygulamalarının yeterince yapılmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Benzer şekilde banka çalışanları tarafından da bilgisayar destekli eğitimin verilmesi gerektiği yönünde %93,9 yüksek bir oranda olumlu katılım görülmektedir. Çıkan bulgular yapılan çalışmayla paralellik göstermekte ve bankacılıkta uygulama derslerinin önemli olduğu söylenebilmektedir. Ayrıca eğitimde örnek olay çalışmalarına ağırlık verilmesi (%91,6) ve araştırmaya yönelik ödevlerin bulunması (%91,6) gerektiği yönünde katılımcıların çoğunluğu olumlu görüş ortaya koymuşlardır.

5. SONUÇ

Bankacılık, üniversitelerde verilen muhasebe eğitiminin çıktısından faydalanan ve muhasebe bilgilerinin önemli derecede etkisinin bulunduğu sektör olarak kabul edilebilmektedir. Bu nedenle banka çalışanlarının mevcut muhasebe eğitimine olan bakış açıları ve beklentileri ele alınmış olup, eğitim sisteminde yer alan boşluklara yönelik öneriler ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Muhasebe eğitim sisteminde yer alan birçok muhasebe alan dersleri arasında en önemli bulunanlar “Banka ve Sigorta Muhasebesi”, “Finansal Tablolara Analizi”, “Genel Muhasebe” ve “Dönem sonu Muhasebe İşlemleri” dersleri olduğu tespit edilmiştir. Ekonominin gelişimi açısından bankacılık ve finans sektörünün firmaların kredi değerlendirmesini yaparken ihtiyaç duydukları muhasebe bilgilerini içeren bu derslere müfredat belirlenirken öncelik verilmesi gerekmektedir. Böylelikle üniversitelerin eğitim yapısının, piyasa ile uyum sağlaması açısından önemi ortaya konulmuş olacaktır.

Banka çalışanlarının, muhasebe derslerinin içerik olarak güncel olduğu, şirket mali raporlarının analiz edilebildiği ve banka ihtiyacına yönelik eleman yetiştirdiğine yönelik ifadelerle olumlu yaklaşımda buldukları ortaya çıkmıştır. Ancak yine de uzman bankacı ve meslek

mensuplarının da eğitim sisteminde yer alması gerekliliği de vurgulanmıştır. Böylelikle uygulamacıların da eğitim sistemine dahil edilmesi ile birlikte piyasa beklentisine cevap verebilen bir eğitim çatısı oluşabilecektir.

Üniversitelerde yer alan muhasebe eğitiminde teorinin pratik derslerle desteklenmesi gerekmektedir. Bu nedenle muhasebe derslerinde uzmanlık alan derslerine ağırlık verilmesi, bilgisayar destekli derslerin yapılması, uygulamaya yönelik çalışmalar verilmesi gerekliliği yapılan bu çalışmada da ortaya çıkmıştır. Ayrıca araştırma ödevlerine ağırlık verilmesi gerektiği ifade-sine ise yüksek oranda olumlu katılım sağlanmıştır. Böylelikle öğrencilerin ezberci bir yaklaşımdan daha çok araştırma yeteneklerine sahip, analitik düşünme ve karar verme becerisine sahip olması özellikle bankacılık açısından tercih edilme sebebi olarak karşımıza çıkmaktadır.

KAYNAKLAR

- Alkan, G. (2015). “İşletmelerin Önlisans Muhasebe Eğitiminden Beklentileri: İzmir’de Bir Araştırma”. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*. 17 (1), 137-158
- Çil Koçyiğit, S., Güngör Tanç, Ş. (2017). “Türkiye’de ki Üniversitelerde Lisansüstü Eğitim Programlarında Yer Alan Muhasebe Standartları Dersleri Üzerine Bir Araştırma” *Muhasebe ve Denetime BAKIŞ*, (50) : 57-78
- Çil Koçyiğit, S., Şenel, G. ve Bostancı, H. (2016) “Sağlık Sektörünün Muhasebe Eğitiminden Beklentileri ve Ankara Kamu Hastaneleri Uygulaması” *Cilt 12, Sayı 45, Ocak*, ss. 537-554
- Ezin Y., Bilen A. ve Aslan R. (2017). Üniversitelerde Öğrenim Gören Öğrencilerin Muhasebe Eğitimi Hakkındaki Görüşleri Üzerine Bir Araştırma .*Asos Journal Dergisi*, Haziran, Sayı 47, ss.468-479
- Karakoç, M. (2017) “Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Muhasebe Bölümü Öğrencilerinin Muhasebe Mesleği İle İlgili Görüşleri: Ege Bölgesi Örneği” *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 19 (1); 292-318
- Kayıhan, B., Tepeli, Y. (2015) “Muhasebe ve Vergi Bölümlerindeki Muhasebe Eğitimi: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Meslek Yüksekokulları Arası Karşılaştırma” *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi (ASOS Journal)*, Yıl: 3, Sayı: 10, s. 487-502
- Komşu, U.C. (2017) “Halk Eğitimi Merkezlerinde Görev Yapan Eğiticilerin Yaşamboyu Öğrenme Yeterlikleri: Mersin Örneği” *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 10(1), s. 117-145
- Korukoğlu, A. (1998) “İşletmelerde Muhasebe Eğitimi ve Üniversitelerle İşbirliği” *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 13(11), ss.13-24.
- Samırkaş, M.C. (2009) “Türkiye’de Mali Tahlil ve İstihbarat Çalışmalarının Basel II Standartlarına Uyumu ve Katılım Bankaları Üzerinde Bir Uygulama” (basılmamış yüksek lisans tezi), Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana
- Serçemeli, M., Kurnaz, E. ve Özcan, M. (2015) “Y Kuşağı Öğrencilerinin Muhasebe Eğitimine Bakışı: Atatürk Üniversitesi İİBF’de Bir Araştırma” *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, C.20, S.1, s.261-276.
- Uyar, S. (2008) “Uluslararası Eğitim Standartları (IES) ve Akdeniz Üniversitesi’nde Muhasebe Eğitimi” *MÖDEV* 2008/1, ss. 79-107

- Ünal, O. (2013). “Bankacılık Sektörünün Muhasebe Eğitiminden Beklentileri”. İşletme Araştırmaları Dergisi. 5/3. ss.210-225
- Ünal, O., Doğanay, M. (2009). “Lisans Düzeyindeki Muhasebe Eğitiminin Etkinliği: Sayıştay Özelinde Ampirik Bir Çalışma”. Sayıştay Dergisi, 74-75(117-138)
- Yanık, R. (2013) “Muhasebe Lisans Eğitiminin Eğitim Sürecinde ve Süreç Sonrasında Edinilmesinin Mukayeseli Olarak Değerlendirilmesine İlişkin Bir Uygulama Örneği” C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, Cilt 14, Sayı 2, 199-2013
- Yaşar, A. B. (2015). “Muhasebe Mesleğinde Başarı İçin İstenilen Bilgi ve Beceriler İle Muhasebe Eğitiminin Değişen Yüzü”. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, sayı 13.
- Yıldız, F. ve Durak, G. (2011). “Üniversitelerde Verilen Muhasebe Eğitiminin Kırklareli Yöresinde Faaliyet Gösteren Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Beklentilerini Karşılama Düzeyinin İncelenmesi”. Journal of Accounting & Finance. (49).
- Yıldız, G. (2017). “Muhasebe Meslek Mensuplarının Meslek Yüksekokulu Muhasebe Programı Öğrencilerinden Beklentileri: Kayseri İlinde Bir Araştırma” Muhasebe ve Finansman Dergisi, Ocak, 169-183
- Yücenurşen, M., Bezirci, M., Özpeynirci, R., ve Peker, A. A. (2016). “Muhasebe Eğitimi ve Kalite Boyutları: Türkiye Alan Araştırması”. International Journal of Human Sciences, 13(1), 296-308
- Zaif, F., Ayanoğlu, Y., (2007) “Muhasebe Eğitiminde Kalitenin Arttırılmasında Ders Programlarının Önemi: Türkiye'de Bir İnceleme” Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi 9/1, 115- 136